

Література

1. Elsner D., Knafel K. Jak organizować wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli? – Chorzów: BTiW MENTOR, 2000. – 196 s.
2. Griffin R. W. Podstawy zarządzania organizacjami. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002. – 827 s.
3. Łuczyński J. Zarządzanie edukacyjne a wychowanie uczniów w szkole. – Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2011. – 197 s.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД УЧНІВСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Желізняк Катерина Віталіївна

Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей
52100, вул. Шатрова, 10/16, м. П'ятихатки, Дніпропетровська обл., Україна,
kateryna_zheliznyak@ukr.net

Статтю присвячено аналізу принципів та форм ефективного супроводу учнівського самоврядування професійно-технічного навчального закладу, функціям практичного психолога у цьому напрямку.

Відповідно до Закону України «Про освіту», метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей, підвищення освітнього рівня народу, забезпечення народного господарства кваліфікованими фахівцями [2]. Проблема виховання молодих лідерів – це проблема підготовки людини майбутнього, людини, яка відповідає вимогам XXI століття. Ось чому необхідні пошук і підтримка учнівської молоді, чії особистісні переконання спрямовані на активну участь у громадському житті [4; 5].

Учнівське самоврядування є уособленням демократичної атмосфери у навчальному закладі, формою самодіяльної організації учнівського життя, важливим чинником самовиховання особистості, що реалізується органами, котрі складаються з виборних або уповноважених осіб, яким колектив доручає спільно планувати громадські справи [1; 6].

Творче волевиявлення учнів через самостійну діяльність неможливе без таких основних принципів співпраці з керівництвом навчального закладу: відмови від адміністративного характеру управління; поваги до особистості учня; конкретної методики залучення учнів до процесу творення та ін. [3; 5]. Реалізація цих принципів неможлива без посередницької діяльності особи, яка надає консультативну та методичну допомогу учасникам цієї взаємодії щодо більш ефективного досягнення поставлених завдань [1; 4]. У професійно-технічному навчальному закладі найчастіше такою особою стає практичний психолог або соціальний педагог, який виступає радником даної ланки навчально-виховного процесу.

Робота практичного психолога ПТНЗ у цьому напрямку є спрямованою на виявлення лідерських здібностей учнів, а також здібностей до певного виду практичної діяльності (зокрема творчої), робота по згуртуванню групи учнівського самоврядування, співпраця з окреслення напрямків його роботи, консультування з різноманітних питань.

Традиційною уже стає практика залучення до даного виду роботи учнів першого курсу – не тільки з метою виявлення їх здібностей та позаліцейних вподобань, але й допомоги їм у більш ефективній адаптації. Художня самодіяльність як окремих напрям роботи дозволяє вирішувати також специфічну задачу з гармонізації емоційного стану учня (як відомо, підлітковий вік – один із найсуперечливіших у житті молоді людини),

допомагає у відреагуванні негативних емоцій. Останнє є також методом профілактики девіантної поведінки підлітків. Це вже не кажучи про те, що художня самодіяльність, спортивне життя, моменти творчого пошуку є варіантом корисного та конструктивного способу проведення вільного часу молодю людиною.

У Криворізькому професійному гірничо-технологічному лицейі учнівське самоврядування працює за такими основними напрямками: «Здоров'я» (боротьба зі шкідливими звичками, спортивні заходи, «Творчість» (художня самодіяльність), «Ідеали» (заходи, присвячені пам'ятним датам, зустрічі з відомими людьми, допомога малозахищеним верствам населення), «Мрії» (організаційна робота, планування). Такий поділ дозволяє охопити усі напрямки життя та дозвілля молоді людини, а також обрати для роботи за ними тих дітей, які мають специфічні для певного виду діяльності здібності. Окремою частиною роботи учнівського самоврядування разом з психологом у нашому лицейі є «Психологічна лабораторія» – тренінгова група, склад якої може змінюватись, поповнюватись в залежності від роботи, яку планується провести чи проблеми, яку треба вирішити.

Учень ПТНЗ, який під час навчання мав змогу проявити свою ініціативність, самостійність через участь в роботі учнівського самоврядування, у подальшому стає більш перспективним робітником, на якого орієнтуються роботодавці; стає при звичаєм до самодисципліни і має більш сформоване почуття відповідальності; володіє навичками командної роботи; більш активний, усвідомлює свої можливості та потенціал.

Література

1. Доценко Т.М. Організація навчання лідерів органів самоврядування дітей та учнівської молоді: методичний посібник / Т.М. Доценко – Біла Церква, 2009. – 248 с.
2. Конституція України : Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. Станом на 1 жовтня. 2011р. – Х. : Фактор, 2011. – 128 с.
3. Коротков В.М. Самоуправление школьников / В.М. Коротков – М.: Просвещение, 1976. – 212 с.
4. Оржеховська В.М., Ковганич Г.Г. Учніське самоврядування: пошук ефективних моделей і технологій: навч. посібник / В.М. Оржеховська, Г.Г. Ковганич – К.: ІПВ, 2007. – 234 с.
5. Приходько М.І. Учніське самоврядування в сучасному вимірі / М.І. Приходько – Х.: Основа, 2008. – 176 с.
6. Фіцула М. М. Педагогіка: навчальний посібник / М.М. Фіцула – К.: Академвидав, 2009. – 560 с.

РОЛЬ ДУХОВНОСТІ У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

Жигайло Наталія Ігорівна

Львівський національний університет імені Івана Франка, nlucyk@ukr.net

Здоров'я — не все, але все без здоров'я — ніщо», — сказав свого часу Сократ. Здоровий спосіб життя— спосіб життя людини, який спрямований на профілактику хвороб і зміцнення здоров'я. Поняття «здоровий спосіб життя» не має однозначного визначення. З медичної точки зору: є чотири основні чинники, які більшою чи меншою мірою визначають стан здоров'я: спосіб та умови життя (50–55%), екологічна обстановка навколишнього середовища (20–25%), спадковість (15–20%) і рівень медичного обслуговування (7–15%). Представники філософсько-соціологічного напрямку розглядають здоровий спосіб життя як глобальну соціальну проблему, складову частину життя суспільства в цілому. У психолого-педагогічному напрямку